

EEN HOLLANDS POLDERDRAMA DAT BOL STAAT VAN EROTIEK

Een boerderij midden op het platteland. In de wijde omtrek is niets of niemand te bekennen. Tot daar beperkt zich de wereld, al gaat Keet nog wel eens naar de supermarkt in de stad en schijnt ze ook een baan te hebben.

Keuterboer Brand blijft thuis, hij is analfabeet. Keet besluit een privé-lerares aan huis te laten komen, Lena. Deze jonge vrouw moet Brand de beginselen van de Nederlandse taal bij brengen. Brands stugge onwil tegen de lessen gaat gepaard met groeiende interesse voor Lena zelf. Keet schroomt niet om de liefde tussen Brand en Lena aan te wakkeren. Een duistere strategie ten gunste van Keets kinderwens.

PREMIÈRE: 11 januari 2008, Theatergroep
Het Vervolg

tekst: Alex van Warmerdam
regie: Annelore Kodde
bewerking: Stany Crets
spel: Margien van Doesen, Trudi Klever, Jan Kruit
dramaturgie: Léon van der Sanden
decorontwerp: Geert Peymen
kostuumontwerp: Jorine van Beek
lichtontwerp: Jan Harm Wagner
muziekontwerp: Jaap van Keulen
regieassistent: Lieneke van Waalwijk van Doorn

DE PERS OVER 'KLEINE TEUN'

NRC Handelsblad, Anneriek de Jong
(...) Regisseur Annelore Kodde maakt deze extreme huwelijkstragedie zo gewoontjes mogelijk. De knoestige taal is afgezwakt tot bijna-ABN, de boertigheid is gereduceerd tot rubberlaarzen. Al het karikaturale van het origineel is verdwenen. Het voordeel van Kodde's behoedzame aanpak is de geloofwaardigheid. Met figuren die als doorsnee burgers ogen ga je gemakkelijker mee dan met achterlijke plattelanders.

De Telegraaf, Marco Weijers, 15-01-2008

Hollands polderdrama
Regisseuse Annelore Kodde toont wederom haar fascinatie voor taal in dit absurdistische polderdrama vol doorkijkjes. Een raam in de achterwand biedt vrij uitzicht op de buitenwereld, het huis van boer Brand is grotendeels van kippengaas. Net zo weinig verhullend zijn de (nogal overbodige) doorkijkbloesjes van echtgenote Keet en van Lena, de onderwijzeres uit de stad die is ingehuurd om Brand te leren lezen. De reden voor die lessen? Wie de film ooit heeft gezien, weet dat Keet het voorlezen van ondertitelde tv-programma's voor haar man beu was.

Dat motief wordt in deze toneelversie verzwegen, misschien wel omdat het eigenlijk slechts een zwak excuus is. De onvruchtbare Keet (Trudi Klever) blijkt in 'Kleine Teun' gaandeweg beweegredenen te hebben die veel zwaarder wegen. Welbewust drijft zij Brand (Jan Kruit) en Lena (Margien van Doesen) in elkaars armen, in de hoop via die omweg alsnog haar eigen kinderwens te vervullen. Een gevaarlijk spel met een onzekere uitkomst.

Van Warmersdams dialogen, afgemeten en afgebeten, zitten vol plompheden, dwarse observaties en ontregelende reacties. Door alledaagse gesprekspatronen te doorbreken en te kiezen voor bizarre en soms komische wendingen, winnen zijn woorden aan poëtische kracht.

Kunst is om die teksten als acteur toch naturel te laten klinken. Trudi Klever lijkt daar hoegenaamd geen moeite mee te hebben. Jan Kruit en Margien van Doesen komen na aanvankelijke haperingen - met name in timing - eveneens op stoom. Waarna ook het samenspel van deze drie aan spanning wint.

Taal blijft in dit toneelstuk de ster, het verhaal is duidelijk de mindere broeder. Lena's drijfveren blijven bijvoorbeeld volledig onderbelicht. Annelore Kodde neemt zulke drempels niet weg, maar struikelt er evenmin over. Sinds zij drie jaar geleden bij Het Vervolg haar debuut maakte met 'Lunch', lijkt haar regie aan subtiliteit gewonnen te hebben. 'Kleine Teun' profiteert daarvan.

De Limburger, Jos Prop

Kleine Teun, spannend en aangrijpend drama
Alles is doorzichtig in Kleine Teun, tot en met de doorkijkbloes van boerin Keet aan toe. De muur van het Derlontheater met de grote ramen aan de Maaskant doet dienst als achterwand, zodat we door de binnenwereld van het stuk heen de buitenwereld in beeld houden. De illusie als deel van de werkelijkheid. De nagebouwde lattenboerderij van het echtpaar Brand en Keet heeft doorkijkmuren van kippengaas. En op een ander niveau zien we nadrukkelijk dat de actrices zich

omkleden. Juffrouw Lena gooit haar kledingstukken zelfs demonstratief over een kamerscherm heen op de speelvloer. Transparantie troef dus in de nieuwe voorstelling van *Het Vervolg*. Maar zo doorzichtig als de encenering is, zo gesloten zijn de karakters van de drie personages die zich tot elkaar veroordeeld weten. Soms lijken ze een spelletje te spelen met elkaar. Humeuren en stemmingen wisselen abrupt per scène en hoe duidelijk en rechtstreeks de dialogen ook lijken te zijn, de werkelijke drijfveren van het drietal blijven lang verborgen. Zeker die van boerin Keet. Maar vanaf het moment dat we daar uitsluitel over krijgen, hangt de dreiging van een onwendbaar drama in de lucht. Eerst lijkt het feit dat Keet een lerares uit de stad laat komen om haar man, die niet lezen of schrijven kan, taaltes te geven, nog een onschuldige daad van naastenliefde. Maar als blijkt dat Brand meer aandacht heeft voor zijn privé-lerares dan voor de leerstof en zijn vrouw hem zelf in de armen van de jonge stadse drijft, beginnen we duivelse motieven te vermoeden. Vanaf dat moment ontrolt zich een even spannende als noodlottige driehoeksverhouding.

In het begin wordt het verhaal nog in een tempo verteld, gelijk aan het ritme van het leven op het platteland. Maar naarmate de spanning toeneemt verhoogt de afwisseling tussen kalme en opgejaagde momenten de dreigende ondertoon van het stuk. En zo legt de regisseur langzaam maar zeker een emotionele strop om de nek. Wanneer Brand met trommelslagen zijn demonen verjaagt en Keet daar het harde tv-geluid tegenover zet en wanneer hun conversatie enkel nog door de gesloten toiletdeur heen kan plaatsvinden, wordt er op een schrijnende manier onmacht getekend. Die pijn wordt nog eens onderstreept in de machteloze poging van Keet om een verleidelijke Mata Hari-achtige pose aan te nemen die niet gezien wordt. Ook in haar woede-uitbarsting, maar vooral in haar ultieme verdriet staat zij uiteindelijk hopeloos alleen. Zij is immers aanjager en slachtoffer van het door haarzelf geënceneerde drama. Wat speelt Trudi Klever dat aangrijpend sterk! Een prachtrol, die door haar twee medespelers Jan Kruit als boer Brand en Margien van Doesen van prima tegenspel wordt voorzien.